

BONA PAU

PRENSA
CORONA

Nº. 594 - Any L - MONTUÏRI - AGOST - 2002

Sortida dels cossiers de l'església (Pintura de Margalida Mateu) (Obsequi al director amb motiu de les noces d'or de Bona Pau)

14 montuïrers dins la plantilla de 3ª divisió

**Descobert un tercer
talaiot a Son Fornés i
averiguada la situació
d'un quart**

**Atepeït programa de
festes amb algunes
novetats**

**Bona Pau desitja
molts d'anys a tothom**

BREUS

11 mesos d'aigua

Fa més de 9 mesos que el torrent va començar a portar aigua a rel de les fortes pluges de dia 6 de setembre de l'any passat i sense haver-se aturat n'ha passat fins als darrers dies de juliol d'enguany. Un fenòmen que sols ocorre de tant en tant, en anys de molta pluja, com enguany, que des de setembre passat han caigut a Montuïri 718 litres d'aigua, suficient per una bona anyada.

Festa solidària a benefici de l'AECC

Dia 17 d'agost, organitzat per les Noves Generacions del PP se celebrarà un sopar solidari al camp d'Es Revolt a benefici de la junta local de l'Associació Espanyola Contra el Càncer. Hi haurà pa i coses per a tothom. Un grup musical amenitzarà la vetlada i a més se sortejarà un cap de setmana a un hotel. Els joves organitzadors conviden totes aquelles persones que vulguin esser solidàries a assistir-hi, pel mòdic preu de 10 €.

Missatge del President Antich

A una xerrada amb el President Antich, després de justificar el motiu pel qual no pogué assistir, com tenia programat, a la cloenda dels actes del 50è aniversari de **Bona Pau** celebrats el passat gener, dia 27 de juliol volgué dictar personalment el següent missatge:

*"Hem va saber molt de greu no poder-hi assistir. Per això ara vull transmetre un reconeixement a tota la feina que està fent **Bona Pau**, perquè un poble que es vol sentir lliure ha de tenir tot quan necessita, i és precisament a rel d'aquest mitjà de comunicació com es*

Els 12 joves montuïrers amb el seu catequista que el passat 13 de juliol reberen el sagrament de la confirmació

connecta amb tots els qui estan arrelats al poble, mitjançant el qual es pot destriar la palla del gra. I per tant, des de totes les institucions us hem d'agrair que tinguieu informats els vostres ciutadans i ciutadanes perquè la vostra feina seiveix per ésser més lliures".

70 obres, al Conte Curt

Acabat el termini per presentar els originals que participen a l'"XI Concurs de Conte Curt Antoni Gomila - Sant Bartomeu 2002", s'han presentat 70 obres. El veredict del jurat es farà públic el proper 15 d'agost, després del pregó.

Onofre Arbona, pregoner

L'Ajuntament, en atenció a haver assolit els 50 anys d'existència de **Bona Pau**, enguany ha brindat al seu director, Onofre Arbona, l'honor de pronunciar el pregó de Sant Bartomeu. Una gentilesa que agraïm de bon de veres.

Sopar a la freca amb el PSIB-PSOE

El passat 27 de juliol, convidats per l'executiva dels Solcialistes de Mallorca, participarem a un sopar a la fresca al restaurant Ses Torres, al qual hi assistirà tota la "Plana Major" i les agrupacions de les comarques del Pla i Llevant. Fou una vetlada molt agradosa.

ES GRAONS

Satisfactori

L'organització de l'Escola d'Estiu ha rebut una adequada acollida sobretot per molts de pares i mares, ja que mitjançant les activitats programades, els monitors han tingut controlats, entretinguts i possiblement millor educats els seus fills durant el mesos de vacances escolars. Tota una tasca satisfactòria.

Queixes

Els darrers dies d'aquest passat juliol pel poble se sentiren queixes degut a la deficient atenció mèdica. Deien que de 4 metges que presten servei (encara que no simultàniament) a la vila, qualque dia sols n'hi havia un o cap. Ara bé, el PAC de Vilafranca, funcionava.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Antoni Mateu Socias, Melcior Nicolau Jaume, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd, Rafel Pons Mairata, Felip Munar i Munar, Gabriel Camps Ferrer, Miquel Mascaró Crespí, Joan Barceló Cerdà i Lluís Servera Sitjar.

Administració: Martí Ferrer Sampol
C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparescudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

Correu electrònic: oabonapau@terra.es

Aquesta revista ha rebut el suport de

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

Als 50 anys dels toros a Montuïri

Corriem l'any 1952. S'acostaven les festes de Sant Bartomeu i per tot arreu dins el poble de Montuïri no es parlava d'altra cosa que no fo la "corrida" de toros que es preparava en Es Dau amb motiu de la inauguració d'una plaça quadrangular –possiblement l'única d'aquestes característiques dins l'estat espanyol– on hi havien d'actuar toreros d'anomenada.

Aleshores la gent d'edat encara se'n recordava d'aquella altra cursa que a les acaballes de 1930 s'havia celebrat també en un improvisat "ruedo" a la finca de Malesherbes on s'hi havien torejat dues vedelles: una per a l'aficionat Gaspar Mas i l'altra per a "Charlot Marino", festa taurina a la qual hi havien assistit el Capità General, el Governador Civil, bastants montuïrers i altra gent, la majoria de la qual ho féu amb un tren que expressament s'havia aturat a l'esmentada possessió.

Però aquesta del dissabte de Sant Bartomeu del 1952 s'intuïa més espectacular i d'una més especial notorietat, donada l'experiència del qui es pot dir n'era el promotor, que no era altre que aquell mateix Gaspar "Collet" que 22 anys abans s'havia lluit a Malesherbes i ara era l'empresari del Coliseu Balear de Ciutat. I per altra part i formant tàndem amb l'amo

en Joan "Porrerenc", qui era el propietari i constructor de la plaça i assessorats pel Metge de Meià, gran aficionat, es preveia una festa taurina de molta més categoria de la que té un senzill poble com Montuïri.

S'acostava l'hora de la "corrida". Era l'horabaixa del 23 d'agost de 1952, dissabte de Sant Bartomeu. La banda de Montuïri feia sonar alegres marxes pels nostres carrers. Quatre carrosses, entre galeres i cabriolés descapotables, passejaven endiumenjades "Manolas", les quals, després de travessar plaça, corrien carrer Major avall per dirigir-se tot seguit a la "plaça" on esperava impacient una gran "gentada" dessitjosa de presenciar amb deliri l'espectacle.

Fou una exhibició única, que no ha tengut la continuïtat desitjada. Però, pensem que un poble de poc més de dos mil habitants no es pot comparar a una ciutat milionària on, encara no cada any, difícilment pot gaudir de toros ni toreros de la categoria de Pepe Bienvenida o de Cayetano Ordóñez "Niño de la Palma", possiblement les figures més rellevants i de més categoria de fa una cinquantena d'anys.

Unes noces d'or sols per recordar.

O. ARBONA

Nota.- Informació d'aquella diada es pot veure a les pàgs. 18 i 19.

DOS DITS DE SENY

Un amor que estima

El títol del "Dos dits de seny" d'aquest mes sembla una beneiteria, ja que no és estrany que la primera reacció en llegir-lo sia preguntar-se sorpresos: Què vol dir un amor que no estima? Si un amor que no estimàs seria una contradicció o un absurd; encara que avui en dia els absurds en un món que no té res definitiu ni inexplicable, deixen d'esser-ho o d'assemblar-ho.

És cert que l'amor sempre és estimació, com el foc sempre crema. Però nosaltres som humans i podem canviar, com canvien les coses. Un ferro calent, que crema, quan es refreda deixa de cremar. I en les persones, quan es cansen d'estimar, també refreda l'amor, tot i que encara conserven les aparences d'amor.

Si hem triat aquest títol és precisament per fer ressaltar tantes aparences d'amor que observam per tot arreu. Si anam pel món amb els ulls oberts, amb l'orella atenta i un poc espavilats haurem observat que no tot allò que diuen amor és amor. Hem vist massa fracassos en l'amor, i no parlam de parelles separades o en camí de separació, sinó més bé de fills respecte als pares en els anys madurs o de germans entre sí per desavinences que no duem en lloc.

No tots els fills han après allò que és amor. Molts d'ells es podrien queixar com es queixava John Lennon, un dels Beatles quan cantava:

Com puc donar amor, si no sé que és això que don?

Com puc donar amor, quan no sè tan sols donar?

Com puc donar amor, quan l'amor és una cosa que no he tengut mai?

No és insòlit sentir expressions de persones que no volen saber res ni dels seus pares ni dels seus germans, perquè no aprengueren mai estimar en l'amor.

SALOMÓ

L'actuació del "Niño de la Palma" a Montuïri fou molt aplaudida el 23 d'agost de 1952 pel nombrós públic que es destria presenciant la "corrida"

Els nostres glosadors

Tot l'art que ens ha pervingut d'aquesta escola espontània, com és la dels glosadors amb llurs dissemblants prototipus, desperta i magistral, en forma de jocs malabars del pensament, pel camí de la poesia, ens assenyalava el nord de la saviesa dels nostres predecessors, l'ofrena pellucada dels mots escollits, els incunables populars de viva veu, recitada.

El "glosador" de Mallorca i el menorquí és conegut a les Pitiüesses com a "cantador", i "corrandista" a Catalunya. Altrament, aquests personatges tenen equivalents arreu de la geografia nacional i internacional; i citem com a mostra el "fistor" galleg, el "repentista" castellà, els

"troveros" de Múrcia, el "bertsolari" basc, l'"improvisatore" italià, el "pallador" argentí o el "griot" africà. La majoria de civilitzacions ha comptat amb aquesta sociable figura. De fet, són considerats una reminiscència dels joglars medievals: comparteixen el protagonisme de l'actuació popular, pública, també el contingut informatiu de moltes composicions, així com la presència d'elements musicals i, fins i tot, d'instruments. D'altra banda, la funcionalitat d'ambdós, d'un i altre, se centra, endemés de la difusió estètica i estilística de la paraula (forma, morfologia, bellament disposada i pronunciada), en l'assoliment de la diversió, de l'entrete-

niment del receptors, de l'auditori, per mitjà de lloances o de censures personals, col·lectives, institucionals.

D'acord amb aquestes premisses, el glosador, tradicionalment, ha resultat ésser objecte de molta admiració i també de temença, majorment per part del poder establert, qui considerava respectuosament la presència d'aquest tipus d'artista referit, per mor que, dalt d'un escenari podia bastir, de mode convincent i perspicaç, qualsevol text vocal en referència a àmbits socials, polítics o religiosos. D'aquesta manera, si convenia al protagonista autor, podia recriminar, provocar, blasmar o reivindicar drets determinats, adreçant-se a la classe dominant (batles, capellans, senyors terratinents, jutges, vicaris, notaris,...) comptant amb la complicitat i el consentiment del poble pla. El resultat del panorama, freqüentment, suscitava la befa o l'esclafit dels assistents envers les "víctimes" elegides.

Parlant de l'estructura d'aquests poemes és corrent l'ús de versos heptasíl·labs (de set síl·labes), per tant d'art menor, agrupats en estrofes que no solen ésser mai menors de quatre versos, podent arribar a conformar llargues composicions estròfiques ("glosats", pròpiament dits); solen alternar la rima masculina i la femenina, així com acostumen a convergir, convenientment, les cadències encadenades i creuades.

El tipus de llenguatge emprat batega naturalitat, eloqüència, plasticitat. El recurs de la ironia, de la comparació, de la hipèrbole o exageració, el doble sentit dels significants o accepcions dels vocables, en un registre popular, col·loquial, espontani, fins i tot impulsiu i directe, apropiat a la paraula dialectal pròpia, permet tota una gamma d'estratègies que no podem sempre fer servir en l'escriptura i sí, en canvi, verbalment.

S'han catalogat els glosadors, en distintes tipologies, depenent del grau de preparació de les obres produïdes: a) els "improvisadors", sense cap elaboració prèvia ni premeditada de la seva actuació; en aquest grup hi podem encabir els glosadors de combat, o de picat, hàbils i punyents versificadors públics que s'encaren a altres col·legues d'escenari. I b) el "no improvisadors" o reflexius, coneguts popularment amb el nom de glosadors de posat o de camilla, els quals componen detingudament llurs textos, calmosament; aquests glosadors estan supeditats a una bona retentiva, ja que han d'aprendre's de memòria les cobles que més tard han de cantar.

JOAN BARCELÓ

PREFABRICATS

**FABRICACIÓ DE
BALUSTRADA I
BIGUES DE Tauló
IMITACIÓ FUSTA**

Manera
MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

Servei de transport propi per a tota l'illa
Magatzem i oficina

Ctra. Palma-Manacor, km. 28,5 • 07230 Montuïri (Mallorca)
Tlfs. magatzem: 971 64 67 44 • 971 64 60 95
Tlf. particular: 971 64 61 73

Montuïri

971 646 460

Bar Can Pieres

Sols un poc de llibertat

(Història d'una perdiu)

Devia ser devers Setmana Santa, mes envant mes enrera, quan comparagué als indrets on em faig les gambades. Era grossa com una quiriquina, el pit rodó i ben pintat, amagava una musculatura forta que es revinclava dins si mateixa per donar suport a unes ales que, tintades de roig terròs, pareixien poder-la allunyar de tot perill. Cames, ulls i bec vermells com pebre de cirereta, acabaven de donar perfil a aquell animaló que, nascut al calor de la incubadora, començava a posar en ordre els seus gens assaborint una, fins

ara, desconeguda llibertat. Era una perdiu mascle que segurament pocs dies abans havien amollat devers els Rafals i que, ves a saber per quines cinc-cents, d'una volada havia anat a parar als turons que envolten les cases de Sabor.

Començà per deixar-se veure cada un parell de dies. Un cop a les voravies del jardí, on li havia deixat una beverola amb aigua i el cul d'un cossiòl romput, ple de pinso de gallina: així pensava jo fer-li més fàcil l'adaptació a la nova vida. Altres dies la veies bolcar-se dins la pols del camí espigolant qualque granet de grava o pinyol d'olivó, sens dubte per posar en forma el seu aviciat gavatx. Dia sí i dia també, sinó el matí, l'horabaixa, era fàcil sentir tota mena de cantusseig de perdiu a qualsevol indret dels conreus que van des del sementer de Son Toni Coll fins els baixos de Can Xiu, prova inequívoca que el mascle ben pintat tenia intencions de disputar, no només el territori, sinó també la femella a altres mascles més primerencs que ell, amb això de preparar-se ell lloc i la companya per a la pollada del proper maig. Passaren uns mesos i quan ja les llocades han de córrer pel sembrats, jo m'havia oblidat del mascle de perdiu, pensant que el no veure'l era prova que a la fi qualque femella tardana li feia costat. Un dia, ja ben entrat el mes de Maria, horabaixando vaig anar a donar la ració de pinso a una egua que dies abans havíem amollat perquè es menjàs tota aquella verdesca que un any plover com enguany fa aixorir als voltants del que en-

cara coneixem com el safareig de s'hort de Sabor i, heu de creure i pensar, i pensar i creure, com diuen a les rondaies, que allà, damunt el cintell del safareixot abandonat, més estirat i ben pintat que abans, hi havia la perdiu. Sols no es mogué unes passes i més dreta que un fus, a la vorera del safareig, rompé a cantar amb un repertori que jo, que no som reclamista, no puc definir, però us asseguro era de "lo" més polit. Cada horabaixa, quan anava a donar menjar a l'egua, allà me'l trobava més xulo que un vuit, rebentant a cantar només em veia. Tan gelós tenia el redol que vaig arribar a sospitar si una femella, també inexperta, se li havia ajuntat i no havia tengut altre lloc per anar a pondre els ous que al fenàs crescut d'hivernada dins l'esmentat safareig. Per moltes voltes que hi vaig fer no vaig destriar cap niu, mentre el bergant no em perdia d'ull amb curritxades i esclafits d'allò més afinats.

Ben aviat vaig adonar-me'n que just abocar el menjar a l'egua i allunyat un parell de passes, baixava del cintell i d'enmig de les potes picotejava allò que les dents, ja prou separades de l'egua, deixaven caure, fent un autèntic festí de trossos de blat de les índies, ordi, civada i qualsevol gustós ingredient d'aquell pinso que acabava d'abocar. La bavarola es canvià de lloc i un bon glop d'aigua

fresca l'omplia cada horabaixa.

Deixà de cantar com si hagués perdut l'enravenada o, tal volta, perquè comprenia que jo no era contrari i que al manco, si no companya amb qui desfogar-se, tenia assegurades les sopes. Arribà a ser tan familiar que els diumenges la trapulea de nés, quan anaven a donar dues garrofes per hom a n'Usser –així li deim a l'egua– no volien anar-se'n sens abans fer córrer la perdiu i ella bé que es mostrava com si jugàs a conillons amb els menuts per darrera els revells i fonolleres del redol.

Un bon dia de juny desaparegué. Tots estranyàrem la seva absència, fins i tot n'Usser.

Com que el primer dia que no vingué a l'àgapat vesperterí coincidí amb l'obertura de la caça del conill a l'aguait, vaig començar a rosegà claus i a treure foc pels queixals preparant mentalment aquest escrit que ara llegiu. Pensava, ho reconec, tirar pestes contra els escopeters i tots aquells que fan del caçar una matança; pensava posar en solfa tot allò que podia haver conduït al sacrifici d'un animal que, enlloc de ser aspriu, s'arribava a les persones...

Avui, vint-i-dos de juliol, he canviat el sentit de la meua història i em sent, us o promet, tot satisfet per haver-ho de fer així. Avui qualcú m'ha dit: A sa segona volta de cosechadora ha volat un esbertol de perdius joves...

A només cinquanta passes del safareig abandonat, dins el sementer d'ordi, ben garnit de verdesca tendra i de llagosts, hi tenia ca seva un esbertol de perdius...

Ara sí ja sé perquè cantava el mascle ben pintat, i ja sé on desaparegué fa una mesada. La pollada era tardana com pertoca a femella inexperta i mascle aviciat, però tardana i tot l'han de treure a llum i un pare, baldament sigui de perdiu, té molt que fer en aqueixa feina.

Si algú veu als voltants de l'hort de Sabor un mascle de perdiu, gros com una "quiriquina", de pit rodó i ben pintat, bec, ulls i cames vermelles com pebre de cirereta, coa llarga i cap altiu, abans de descarregar-li cent grams de plom comprat a can Benito, s'ho pensi un poc, tal volta sia el mascle de la meua història i cal que gaudeixi un temps, això que els humans en deim llibertat.

BIEL CAMPS I FERRER

LA IMATGE COMENTADA

Montuïri ha esdevingut, de temps ha, bressol i llavor de menestrals de la paraula, d'artesans i proletaris de la dicció, d'artistes i taxidermistes de mots vitencs i casolans. D'ençà la centúria vuitcentista ja ens servaren d'enginy dialèctic, a redós de la glosa, homes tals com en Sebastià Amengual –Capçana– (1838-1915) o en Gabriel Sampol –Sampol– (1864-1944). I més novellament, Miquel Massanet –Parrí– (1910-1997), Biel Cerdà –Rupit–, Amador Font –de Can Carrió–, o la nostra estimada "trobadora", avui rescatada i memorada, Antònia Adrover Roig –Manxes–, (nascuda dia 2 de març de 1921), col·laboradora distingida de **Bona Pau**.

Tota aquesta gent esmentada i molts d'altres que ara, passats pel sedàs de la memòria, no recordam, han romàs com els forjadors nostres a l'enclusa de l'oralitat. La majoria d'ells, antany, fins ben encetat el segle XX, no sabien llegir ni escriure, representaven estaments socials humils, senzills, sovint portaveus del món agrari, prou coneixedors dels cicles estacionals de la pagesia i de llurs activitats. La seva modesta condició no comportava, emperò, cap entrebanc per a la facilitat de versificar; ben al contrari, eren dotats d'esperit atent, d'agudeses rítmica, gairebé musical, de promptitud expressiva, de diligent predisposició i capacitat de concentració, a més a més de les consegüents habilitats interpretatives: l'oïda musical, la prosòdia, la mirada, el posat, la gesticulació facial i corporal, la desimboltura escènica. Cal incidir en el fet que, el caràcter oral, suposava l'eix vertebrador al voltant del qual s'establien les relacions humans. I els episodis rurals fomentaven la inventiva, la creació de gloses i de cançonetes que intentaven mitigar l'esforç físic i, alhora, en regulaven, adesiara, el ritme de les tasques camperoles. Aquestes estrofes en boca de madones, jornalers, missatges, majorals, foravilers sobretot, produïen un efecte lúdic i dinamitzador de la labor empresa, l'estaló creatiu i rítmic a l'entorn del feixuc alè pagès, màximament aleshores, on el motor i el

«La nostra estimada "trobadora", Antònia Adrover..., tragina saba de ruralia i carreranyes de mots destriats, madurs i clivellats, ben rimats, sadolls de bonhomia...»

carburant de tot plegat era cada home, cada dona, cada bístia.

En aquest camp artístic, poètic, foren referents illencs de renom, individus excepcionals tals com Sebastià Gelabert Riera –Tià de sa Real– (Petra, 1715-Manacor, 1768), en pau Noguera Ripoll –Pau Cerol– (Sóller, 1781-1868), en Llorenç Capellà Garí –Batle– (Algaida, 1882-1950) o en Bartomeu Crespí Cladera –Pixedis– (Sa Pobla, 1885-Palma, 1964).

Pel que fa als glosadors de picat, especialment, val per a descriure'ls aquell pensament de Noel Clarasó que relata "la paraula serveix per a comunicar als nostres germans humans que tenim la sort de no semblar-nos a ells en res". Sigui com sigui, val més travellar amb el peu que no amb la llengua.

Seveixi com a cloenda, vital i reconfortant, la sentència proverbial que anuncia: la poesia no és de qui la concep, de qui la crea, sinó de qui la necessita!

Retent honorança lleial, a guisa d'epíleg, a n'Antònia Adrover –Manxes–, vet aquí aquests rampells de simpatia:

Ella, florent i riolera
com un clam de serenor
defuig sempre la tristor
per tastar la primavera.

I és que n'Antònia tragina saba de ruralia i carreranyes de mots destriats, madurs i clivellats, ben rimats, sadolls de bonhomia...

L'ocasió em permet difondre que la nostra amiga té la voluntat, el desig, la fal·lera, de publicar un llibre que recull els versos seus escrits fins a hores d'ara. Que el seu repertori no vulgui ressagar-se significarà una bona nova per a tothom, més que més per aquells adeptes del geni folklòric fresc, molsut i de pinyol vermell, surat en el sementer propi, amarat de saó de musa (de n'Antònia) i de suor beneïda.

Des d'aquí anticipam per a ella, també, una venturosa diada de nocces d'or, el vinent 20 de novembre d'enguany. Així serà, si Déu ho vol!

JOAN BARCELÓ

S'ha dit que...

La iniciativa de l'Ajuntament de Montuïri de destinar l'import de la recaptació de la piscina de dia 7 de juliol a ajudar els malalts d'arteriosclerosi múltiple fou ben acollida.

Bon cap de setmana varen tenir el dos germans Teresa (Bernat i Rafel) els dies 6 i 7 de juliol, ja que amb un preu molt econòmic anaren a un singular viatge organitzat pels amics del tren: a Perpinyà qualcaren a un tren turístic i a Barcelona, a un cremallera.

D'un altre viatge, però aquest de llenya, també se'n parlà: Dos montuïrers molt "diferents" —en Pere Antoni "Baretta" i en Tomeu de Son Fornés— empraren 8 dies i 3 tractors per aconseguir arribar a bon port un viatge de llenya des de Ses Rotes a Montuïri. I sort, que arribaren!

A Can Pieres el passat dia de Santa Margalida obsequiaren els seus clients amb un capell (als homes) i un mocador (a les dones). I molts, satisfets, ho agràïren.

Amb certesa no se sap l'identitat del nou dimoni, però tothom suposa que s'estrenarà en Tomeu de Cas Carboner, ja que l'any passat no pogué per mor d'una inoportuna rompada de cama. Enguany uns ho esperen intrigats i altres, amb curiositat.

Mentre a principis del mes passat se sentiren queixes per no tapar clots a certs carrers, les mateixes persones, a final, ja se sentien satisfetes perquè ja estaven adobats i sense necessitat de denunciar-ho.

L'aturada momentània de la "Lototrot" preocupa a alguns montuïrers propietaris o criadors o responsables de cavalls de trot. Una manca de finançament seria contraproductiu en aquest sector.

Els feligresos que dia 6 anaren a missa es trobaren amb una sorpre-

sa: amb el rector celebraren 3 capellans més, però eren de raça negra, de Rwanda. I qualcú digué: ara en lloc d'enviar nosaltres capellans a missions; del tercer món ens n'enviaran aquí, tan poques són les vocacions!

A final de juliol en Tomeu "Borreó" acabava el contracte amb el bar dels Creuers i encara no es parlava de qui seria el proper amo. I semblava que preocupava a qui no n'era res.

S'ha comentat la cursa de carretons anunciada per al dia 21 d'agost. Una novetat dins el programa de festes que podria ser interessant. Però... hi haurà bísties? I carretons?

Els 42 litres d'aigua que caigueren dia 13 va ocasionar perjudicis i preocupacions a aquells que encara tenien l'anyada al camp. Es parlava dels endarrerits i de les gloses a l'entorn d'arraconar-la prest.

La solució que es preveia que Patrimoni donaria a l'arrambador projectat i ja començat a l'escalonada de darrera el campanar, no arriba. Mentrestant les persones que el necessiten per anar a l'església o als graons continuen sense poder-hi anar. I no protesten i s'aguanten. I... per això no els atenen.

Per si no bastava la calor, el gran renou que feren els cotxes participants al ral·li de la nit del 27 al 28 no els deixà dormir tranquils. Es digué: que els joves vetlin de nit, ja està bé, però que ens inquietin...!

Ara altres pobles de la Mancomunitat des Pla volen obrir centres de dia semblants al de Montuïri. Tant de bo sia així i es descongestionarà el de Ca ses Monges!

El pavelló cobert d'Es Revolt fa esona que s'havia d'haver acabat i encara està enrere. Ens demanen:

Què passa? Quan serà?

Essent que s'han fet i es fan obres il·legals dins i fora del poble, per què es va a l'Ajuntament a demanar llicència per una cosa que no és legal? I si no es dóna permís, ets dolent i si se'n dóna, també, però per a uns altres.

No s'havia vist mai que 14 montuïrers estiguessin fitxats a l'equip de 3ª divisió nacional. Tant de bo que en vegem jugar 11 de titulars a qualque partit i... que guanyin!

Per què en circular per la carretera o per Ciutat amb cotxe tothom compleix el codi a la perfecció i dins Montuïri el deixen de costat (al Codi)? Les persones som com els animals: si no hi ha branca, no obeïm.

On és la màquina de netejar voreres del Consell? A alguns camins ja es fa difícil transitar i ara s'han estret molt degut a les herbes de les voreres. I qui ho vulgui comprovar que doni una volta pel Camí Vell de Porreres i veurà rèdols que s'han estret quasi bé a la meitat.

Nota del responsable d'aquesta secció
 A Montuïri no tot són fets negatius, també se'n produeixen de positius, però sembla que a aquests no els volen veure ni manco participar i sobretot quan es tracta d'elogiar els qui comanden. Gaudiríem de poder enlairar-los tots.

EN XERRIM

Festes patronals de Sant Bartomeu - Agost, 2002

DIVENDRES, 2 D'AGOST

VIII Setmana fotogràfica Sant Bartomeu - 2002 (5 a l'11 d'agost) Tema: Música

Les bases es podran recollir fins al dissabte dia 3 d'agost a l'Ajuntament.

A les 22'00 h. A la Plaça Major: Cinema a la fresca: *Harry Potter*.

DISSABTE, 3 D'AGOST

A les 18'00h. Gran Gimcana. Inscripcions, fins dia 2 d'agost, a Pub "Ca Na Poeta" i Bar "Es Revolt"

A les 22'00 h. A la Plaça Major: Cinema a la fresca: *A todo gas*.

DIUMENGE, 4 D'AGOST

A les 20'30 h. Inauguració del XXX Torneig de "Sa Llum"

A les 22'00 h. Partit inaugural: Balears - Independent Del dia 4 fins al 16 hi haurà partits del torneig de Sa Llum.

DIMECRES, 7 D'AGOST

A les 16'00 h. A la Plaça Major: Futbol per a nins i nines de 8 a 15 anys. Inscripcions a les oficines de l'Ajuntament

DIVENDRES, 9 D'AGOST

A les 22'00 h. A la Plaça Major: Cinema a la fresca amb la pel·lícula: *Atlantis*, de *Walt Disney*

DISSABTE, 10 D'AGOST

A les 10'30. *Skaters*, en Es Revolt.

DIMECRES, 14 D'AGOST

A les 21'00 h. Inauguració de l'exposició de brodats artesania des Pla a la rectoria.

DIJOUS, 15 D'AGOST

A les 19'00 h. Sortida dels Cossiers i Dimoni

A les 21'00 h. Missa a la Mare de Déu Assumpta. A continuació Pregó de Festes a l'Església Parroquial a càrrec d'Onofre Arbona, director de la Revista **Bona Pau**.

Tot seguit lliurament dels premis del "XI Concurs Conte Curt "Antoni Gomila" Sant Bartomeu 2002", organitzat per la revista **Bona Pau**, patrocinat per "Corredoria d'Assegurances Gomila, S.A." i l'Ajuntament de Montuïri.

A continuació Concert de la Banda de Música de Montuïri, dirigida per Pere Miralles i Miquel Àngel Bisbal.

DIVENDRES, 16 D'AGOST

A les 21'00 h. Inauguració a Ca Na Jerònia Sampol de pintures i escultures de Damià Mir

A les 21'00 h. A la Plaça Major "Gran Tremponada".

A continuació a la mateixa Plaça "Desfilada de Models".

DISSABTE, 17 D'AGOST

A les 20'00 h. A la Plaça Major gran Trial Indoor de motos.

A les 21'00 h. Inauguració de l'exposició de pintura acrílica de Catalina Rosselló i Margalida Mora a *Sa Nostra*.

A les 21'30 h. Inauguració al carrer de la Pau nº 3, de l'exposició de dibuixos de Mateu Rigo, publicats a **Bona Pau**.

DIUMENGE, 18 D'AGOST

A les 06'00 h. *III Diada de Caça*. En "Es Revolt", trobada de caçadors i amollada de guàteres a Son Vanrell i Son Amoiana. Al migdia, dinar de companyonia.

A les 17'00 h. Tirada al plat a "Sa Torre".

A les 19'00 h. A l'Església: Eucaristia

A les 19'30 h. A la Plaça Major "XXXI" Homenatge als majors de 80 anys i als matrimonis que aquest any compleixen les Noces d'Or. A continuació Concert de la Banda de Música. Durant l'acte, actuació del Grup Art i Ball Mallorquí de l'AVV. de la Soledat.

A les 22'00 h. Bingo.

DILLUNS, 19 D'AGOST

A les 18'00 h.- Taller de manualitats a n'és Dau.

A les 22'00 h. A la plaça Major: Cinema a la fresca: *Hora punta 2*.

DIMARTS, 20 D'AGOST

A les 18'00 h. Taller de manualitats al Dau..

A les 19'00 h. Passacarrers amb l'actuació de la companyia de Teresetes *Elàstic nou*, amb el Drac Xinès.

A les 22'00 h. A la plaça, Cinema a la fresca: *Spot*.

DIMECRES, 21 D'AGOST

A les 11'00 h. A la Plaça Major, concurs de Dibuix per als nins i nines. Patrocina: La Caixa

A les 18'00 h. Cursa de "carretons". Concentració a la Biblioteca. Inscripcions fins dia 16 d'agost al Punt d'informació Juvenil, Ajuntament i Cooperativa Agrícola.

A les 22'00 h. A la Plaça Major: Cinema a la fresca: *Hombres de Honor*.

DIJOUS, 22 D'AGOST

A les 16'00 h. Jocs d'aigua a la Piscina Municipal, berenar i lliurament de diplomes als nins i nines participants en el curset.

De les 18'30 a les 20'30 h. A la Plaça Major: Concurs Infantil de preguntes, per a nins i nines de 8 a 12 anys. Inscripcions fins dia 17 d'agost a l'Ajuntament.

A les 20'30 h. Inauguració de l'exposició de pintures de Toni Santandreu al Carrer Costa i Llobera, 3

A les 21'00 h. Sopar a la fresca i gran festa musical amb les actuacions de Tina Servera i Jaume Sureda

DIVENDRES, 23 D'AGOST

A les 19'00 h. Sortida dels Cossiers i

Dimoni de la casa de la Vila.

A les 19'15 h. A l'Església Parroquial, Completes en Honor a Sant Bartomeu en la presència de la Coral Mont-Llir. En acabar, veneració de l'imatge de Sant Bartomeu i lliurament de l'alfabeguera.

A les 20'00 h. Inauguració de l'exposició de pintures de Margalida Mateu, carrer: Plaça Vella, 24.

A les 23'00 h. A la Plaça Major: Revetlla i Concert per la Banda de Música de Montuïri dirigida per: Pere Miralles i Miquel Àngel Bisbal.

A les 00'30 h. Espectaculars focs artificials al camí Pelut.

A les 01'00 h. Gran Berbena en Es Dau amb els conjunts: *Tramuntana, Xicaran-dana, Alabama i Malvici.*

DISSABTE, 24 D'AGOST

A les 9'00 h. Albada al so de les Xeremies.

A les 10'00 h. Sortida de Cossiers i Dimoni.

A les 11'30 h. Solemne Eucaristia en Honor de St. Bartomeu, predicarà el P. Pere Riera. Cantarà la Coral Mont-Lliri, dirigida per Vicenç Juan Rubí, Prevere. Els Cossiers ballaran l'Oferta.

A les 13'00 h. Amollada de coloms gentilesa del Club Missatger de Montuïri. Recepció per a tot el poble a l'Ajuntament. Els Cossiers ballaran en el cadafal..

A les 19'00 h. Futbol III Divisió:

A les 22'00 h. A la Plaça Major Concert per la Banda de Música de Montuïri, dirigida per Pere Miralles i Miquel Àngel Bisbal.

A les 24'00 h. Gran Berbena en Es Dau amb els conjunts: *Casablanca, Geminis, Tomeu Penya i Fet a Mà.*

DIUMENGE, 25 D'AGOST

A les 11'30 h. A la Plaça Major, corre-gudes de cintes, joies, estirar corda, rompre olles, etc.

A les 16'00 h. Carreres ciclistes. 1ª: Màsters 40, 50 i 60, i 2ª: Cielo Esportistes i Màsters 30. Al finalitzar, lliurament de trofeus

A les 19'00 h. Carreres d'Atletisme distancia 2 milles.

A les 22'00 h. A la Plaça Major lliurament dels premis de la 8na Setmana Fotogràfica Sant Bartomeu 2002.

A les 22'30 h. Revista *Trui* amb Jordi L.P., Polianka i Testa Rosa.

Traca final.

Molts d'anys!

Restaurant Ca's Carboner

(DIMARTS

TANCAT)

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES...

Taller mecànic Planxa i pintura

Constantino Ruiz Gonzàlez

C/ Ramon Llull, 46 • Tlf. 64 61 84 • Montuïri

Levi's

DIESEL

Avirex

Lee

MANS

L'Almoina, 30 · Tlf. 971 16 84 56

Porreres

El conjunt de rock "Café Quijano" va presentar a Montuïri "La taberna del Buda"

El Vicari Episcopal va impartir del sagrament de la confirmació a 12 joves montuïreres

Oprimits

Dissabte dia 6 el conjunt "Oprimits" va oferir un bon concert en Es Dau a la vegada que presentaven el seu nou disc, en el qual es veu a la portada en Tià "Cigala" assegut damunt un carro. Va tenir bastant d'èxit, sobretot entre la joventut montuïrera.

Esclerosi

Diumenge dia 7 a la piscina municipal d'Es Revolt molta gent es va adherir a la campanya "Mulla't per l'esclerosi múltiple" en solidaritat amb les persones afectades.

**EL BATLE I ELS REGIDORS
DESITGEN A TOTS ELS
MONTUÏRERS BONES FESTES
DE SANT BARTOMEU I
MOLTS D'ANYS!**

Confirmacions

Dia 13, dotze jovenets montuïrers (7 al·lots i 5 al·lotes) a l'església reberen el sagrament de la confirmació de mans del Vicari Episcopal de la Part Forana, Mn. Jaume Alemany. Féu la presentació el ministre de l'Eucaristia, Joan Cerdà.

"Café Quijano"

Amb una acceptable participació de joventut, en el camp d'esports d'Es Revolt dia 19 de juliol, el conjunt de rock, "Café Quijano" va presentar el seu nou àlbum "La taberna del Buda", mitjançant "una música amb una base càlida i llatina".

Tercera Edat

L'Associació de Persones Majors va dur a terme una excursió en el transcurs de la qual visitaren Aquacitti i

Marineland i alguns varen gaudir de poder nedar.

Per al pròxim 11 d'agost tenen organitzada una altra excursió d'un sol dia a Menorca, en pla econòmic amb l'objectiu de visitar tot quan sia possible de l'illa germana.

Confirmació

Presentació dels confirmants

Sr. Vicari Episcopal:

Vos presentam 12 joves montuïrers que s'han anat preparant al llarg de 2 anys per rebre el sagrament de la Confirmació. No ha estat un camí fàcil perquè són fills d'una societat que no els ajuda massa a fer camí cap al que anomenam "espiritual o mirar cap a dintre, cap al cor".

Malgrat les dificultats han sabut trobar moments que reunir-nos setmanalment durant dos anys per parlar, conèixer i estimar Jesús.

També hem volgut aprendre el significat del que hauria de ser el primer compromís de la vida: Estimar, estimar Déu i els altres com a un mateix.

Tots aquests joves volen dir sí al sagrament de la vida, al sagrament de la confirmació per rebre l'Esperit Sant i saber donar testimoni de Jesús dins el món.

També volen dir sí a tot allò que és positiu, a tot allò que és diversió, esperit de festa, d'alegria. Tot un desafiament a tot allò que és el camí adequat i correcte per esser homes i dones que estimen per damunt les races, llengües, ideologies. Tot una tasca a fer...

Sr. Vicari Episcopal: en nom de la comunitat us demanam que confirmeu en la fe aquests joves del nostre poble...

Agrimontuiri
S.L.

Lamborghini

Ctra. Palma - Artá, Km. 28 - 07230 Montuïri
Telf. 971 161 523 Fax 971 161 524 Telf. 607 301 144

L'actuació de la banda de música de Montuïri a Es Mercadal va despertar una gran expectació

La banda de música va tocar tres dies a Menorca

Els músics montuïrers participaren a les festes patronals d'Es Mercadal

L'expedició dels integrants de la Banda de Música de Montuïri partiren de Cala Ratjada el divendres matí, dia 19 de juliol amb el vaixell ràpid que enllaça amb el port de Ciutadella. Allà els esperava un autocar que els va conduir cap El Mercadal des d'on, després de dinar, realitzaren una excursió al Toro (la muntanya més alta de l'illa germana). L'horabaixa d'aquest dia oferiren el primer concert a la plaça d'Es Mercadal.

El dia següent, dissabte, tot aprofitant que tenien el matí lliure, una majoria es decidí per anar passejant cap a la platja, ja que l'horabaixa, amb un cercaviles, havien d'acompanyar les autoritats a l'església, passacarrers que també repetiren el diumenge. Ara bé, cal dir que pràcticament tot l'horabaixa del dissabte i del diumenge, no s'aturaren de tocar tant per la plaça com pels carrers d'Es Mercadal. Segur que alguna peça la repetiren 7 o 8 vegades, temps i reiteracions suficients perquè la gent se les aprengué de memòria. foren tres dies densos però també de participació a una festa tradicional de calendari menorquí.

L'edició del diari "Menorca" del diumenge dia 21, així s'expressava en referència al concert del dia anterior:

"La banda de la localitat mallorquina

de Montuïri va oferir el divendres en el marc de les festes patronals un alegre concert, en el què predominaren els pasdobles. L'acte, a la plaça Major, va congregar un nombrós públic, el qual va aplaudir d'una manera entusiasta totes les interpretacions de l'agrupació de Mallorca.

Entre les peces interpretades s'hi trobaven els pasdobles "Alberto Cortés", "Manolete", Paquito el chocolatero" i

"Amparito Roca". Així mateix va oferir un altre repertori, com és ara l'obra "Punteáreas" i les peces més actuals, com Expo 70", "Barceló" o del cantant Frank Sinatra.

La banda de la localitat de Montuïri data de 1822, essent així una de les més antigues de Balears. Compta amb uns 40 músics i en són els seus directors, el veterà Pere Miralles Roca i el jove, Miquel Àngel Bisbal Ferrer". ®

Restaurant

SES JARDINES

Especialitat en cuina Mallorquina

Ctra. Palma - Manacor Km. 29.320
07230 - MONTUÏRI - Tel: 971 64 41 01

Magdalena Miralles Cerdà

Treballa d'auxiliar de clínica, a una residència d'ancians
 "Si tots aportàssim només un poc de la nostra ajuda, mols de problemes que
 afecten la humanitat desapareixerien"

La nostra entrevistada amb els ulls interrogants, un cigarret entre els dits i asseguda a una butaca espera les nostres preguntes. Ens referim a Magdalena Miralles Cerdà. La nostra coneixença ve d'anys enrere, però no havíem tengut l'oportunitat de parlar des de fa molt, dues paraules seguides. El retrobament ha estat agradable. Quasi només la recordàvem de nina. I el que ens passa a la gent de certa edat: la trobam canviada. Aquest creixement o canvi també ha estat notable en experiència i qualitat humana. No és estrany. Té cura i està al servei dels ancians en una residència estatal. El contacte amb les persones d'edat l'ha enriquida interiorment. Disposa d'uns coneixements i vivències que intentarem explorar al llarg de la conversa. Té la mirada desperta, no se li escapa detall i la seva atenció és màxima seguint el curs del diàleg. Fins i tot pren la iniciativa entecant nous temes. Les seves opinions són pròpies d'una persona de més edat.

Va néixer a Montuïri el 25 de desembre de 1960, un bon dia de Nadal. Té un germà, en Joan. El seu home és en Martí Ferrer. Té una filla de 15 anys que es diu Marina.

Li preguntam pels seus estudis.

– A Montuïri només vaig anar a classe a Ca ses Monges –ens diu–. Després, de major, vaig anar a col·legis d'adults, com "La Balanguera", i d'aquí a un col·legi d'UGT per estudiar l'accés a la Universitat. Vaig aprovar l'examen, però em fou impossible ingressar-hi degut a tenir la meva filla molt petita i havia de cuidar-me d'ella.

– Pel que sabem, però, no perderes el contacte amb centres d'ensenyament.

– De fet anava fent cursos de sanitat

d'un mode esporàdic, o sia quan la feina m'ho permetia. Estudiava i feia curses de cures pal·liatives, demència, ergonomia –mode de mobilitzar els malalts–, cursos de SIDA, cures a malalts diabètics i, com és natural, entre altres temes estudiava el català a fons per entrar a l'Administració.

– On treballes i quin càrrec ocupes?

– Estic treballant a la residència de La Bona Nova, cuidant persones ancianes. Som auxiliar de clínica.

Hem de dir, mentrestant, que la nostra entrevistada abans de la seva ocupació actual alternava els seus estudis treballant amb el que sortia. Va fer feina en la neteja a La Victòria (Alcúdia), després al restaurant "Quatre Vents" com ajudanta de cuina; més endavant, al "Rotlet", entre altres llocs. Preparada ja, mitjançant els seus estudis, passà a l'Hospital Joan March on hi treballà durant nou anys formant part del personal sanitari. Des d'aquest centre es traslladà a la residència "La Bona Nova", on fa un any i mig que hi treballa.

– Quantes persones sou les que us ocupau dels ancians residents?

– Començant pels mètges i la resta del personal sanitari, som més de dos-centes persones. Cuidam uns dos-cents residents vàlids, i tres-cents quaranta assistits.

– Com pensen aquestes persones d'edat tan avançada?

– Han perdut la il·lusió completament –ens diu amb un deix de trist. Entre ells no es comuniquen; parlen molt poc. Amb nosaltres, el personal de l'establiment, sí, són més comunicatius. Procuram motivar-los perquè entre ells intercanviïn coneixements i així alguna cosa s'aconsegueix...

– El motiu d'aquest comportament, com el definiries?

– No és difícil comprendre-ho. Es troben desplaçats del seu entorn familiar i habitual; la seva família ve a veure'ls en poques ocasions. Són els oblidats de la nostra societat. Els darrers temps de la se-

Restaurant

Es Molí d'en Perons

Tif. 971 64 60 99 • Carrer Molinar, 51 • Montuïri

va vida es troben descol·locats, valga l'expressió. Viuen dins una rutina administrativa, i això és fatal, perquè ells, quan estaven acostumats a la llibertat que tenien al seu domicili, les coses no eren així. Abunden les dones. La seva edat oscil·la entre els setanta i cent anys...

Al seu rostre hi apareix una rialla comprensiva quan continua.

– Ens fa gràcia quan és l'hora setmanal de la dutxa. A vegades es resisteixen tant com poden. Fins i tot ens tracten de bruixes; no volen dutxar-se de cap manera. També els rentam a diari.

– Són conscients de la seva situació?

– Sí, completament. Fins i tot els moments. És molt trist. Casos molt difícils són els que pateixen Alzheimer. És una malaltia en què la persona queda deshumanitzada. Hi ha situacions més greus; a alguns les falta o falten membres del seu cos, algun cec... En general són agraïts amb tot el personal sanitari que els cuidam. Són bastant amables, no abunda el mal humor. Els problemes només són –riu– a l'hora de la dutxa.

– El seu grau de religiositat?

– Els que poden valer-se per ells mateixos solen acudir a la missa que se ce-

lebra els diumenges. La resta la veu per TV.

– En els seus darrers moments, com reaccionen?

– En aquests moments perden la consciència del que els passa.

– Passem a un altre tema. Les teves afeccions?

– En tenc varies –ens diu amb bon humor. Som una gran afeccionada a la literatura, al cinema, a la música, a les festes populars; m'agraden els jocs de taula, com per exemple el "Trivial" i altres on es posa a prova el teu enginy i cultura. I m'agrada el teatre, però no sempre hi puc anar.

– Prosa o poesia?

– La prosa, en general; i en poesia admiro en Gibran Jalil Gibran.

– Anomena alguns films del teu gust.

– Són molts, però... "Oriente y Occidente", "Full Monty", "Memorias de África", "Bailando con lobos", "Melodía de Seducción", "Perfume de mujer"...

– Basten. No acabíem mai amb el tema. Alguns actors i directors?

«El que més admir és el sentiment de poble que tenim a Montuïri»

– "Al Pacino", "Robert de Niro", "Michel Pfeiffer"... els directors serien entre d'altres: F.F.Coppola", "Martín Scorsesse", "Elias Querejeta", "Jaime de Armiñán", "Fernando Trueba"...

– Aprovada en cinematografia. Passem a la música.

– M'agraden molt "Phil Collins", "Los Panchos", Joaquín Sabina", J.M.Serrat, "Quijano", V. Manuel, "P. Milané", "Estopas"...

– Sembla que beus a bones fonts. Què estàs llegint en aquests moments?

– "Sara i Jeremies", de Sebastià Alzamora.

– Què fas els diumenges que no tens guàrdia?

– Ah. Aquest dia és especial. M'aixec, prenc el cafè en calma, llegesc uns moments, xerr amb la meva mare de beneïtures... Això vol dir queestic lliure i empr el temps amb aquests petits plaers.

(Continua a la pàgina següent)

 BANCA MARCH

**Desitja a tots els montuïrers
unes bones festes de
Sant Bartomeu
Molts d'anys!**

(Ve de la pàgina anterior)

- **Algun altre plaer?**
- Un sopar amb les amistats fent tertúlia al voltant d'una taula.
- **Una notícia relativament recent que t'ha impactat?**
- La lapidació de les dones a Afganistan.
- **Contesta breument a les tres preguntes següents: La vida.**
- Està un moment cavil·lant.*
- A la vida l'has de viure d'un mode coherent.
- **L'amistat.**
- És super important. Una amistat és un tresor.
- **La mort.**
- Em fa por.
- Sabem que és voluntària de "Les llars del Temple" i li feim una pregunta que hi té relació.*
- **És conscient la nostra societat dels problemes humans que ens envolten?**
- Pensa que la gent jove, sí; és cons-

cient dels problemes existents a nivell mundial i local, però tenen por d'impli-car-s'hi, amb la seva ajuda. Li sap greu. Ho deixen passar. Opín que si tots ens hi ficassim un poc, els problemes s'anirien acabant.

- **I què opines de la felicitat per la què tots sospiram?**

- Aquesta felicitat no existeix en aquesta terra.

- **Quina qualitat és la que més admires de les persones?**

- Sens dubte, l'honradesa.

- **Et sents optimista davant la vida?**

- Davant la vida som positiva.

- **Una opinió de la societat actual amb els seus -els nostres- problemes.**

- La societat actual està cavant la seva fossa, èticament i moralment. També, amb el que es refereix al medi ambient.

- **Has viatjat molt?**

- No, però conec quasi tota Espanya i part d'Itàlia.

- **Per viure: el poble o la ciutat?**

- Et diré: el poble en l'hivern és molt trist. En l'estiu m'agrada molt. A la ciutat hi ha més possibilitats. Ara bé, estic enamorada de Montuïri.

- **Un personatge a nivell universal?**

- Gandhi.

És significativa la freqüència en què surt aquest nom.

- **Una opinió de la festa d Sant Bartomeu?**

- És una festa excepcional: No em

perd cap acte d'aquest dia. Crec que tots els montuïrers pensam igual.

- **Amb qui passaries gust de prendre un cafè?**

- Sens dubte amb José Mª Mendiluce.

- **El passat, el present i el futur en poques paraules.**

Pensa uns moments.

- En el passat la vida era més dura, però es vivia amb més intensitat. Actualment estam vivint acceleradament. El futur és incert, no el veig clar.

- **Una opinió sobre el nostre poble.**

- Allò que més admir de la nostra gent és el sentiment de poble que tenim tots els montuïrers.

- **Com reaccionarien totes aquestes persones si les convidassin per formar un grup o centre cultural?**

- Jo crec que respondrien positivament a la formació d'una obra o grup d'aquest tipus. La llàstima és que tal volta es polititzaria. Aquí està el perill.

Fins aquí el diàleg que hem sostingut amb na Magdalena. Una persona jove, tot un caràcter, amb els peus plantats en terreny ferm. Molt segura d'ella mateixa. No és estrany. Viu dins un ambient -la residència- on pot aprendre de la vida, al temps que desenvolupa una activitat molt humana. Hem d'afegir, a més, que es nota a la llegua l'educació que de nina li han inculcat els seus pares. Aquest darrer punt és una marca inesborrable que se sol conservar tota la vida.

MIQUEL MARTORELL ARBONA

Ortopèdia MANACOR

**Àngel
Ascaso
García**

TÈCNIC
ORTOPÈDIC

Plaça Rector Rubí, 3
Tlf. 971 552 614
Fax 971 462036
07500 Manacor

Super Montuïri

BIP BIP

supermercados Extens assortit
Gran varietat de productes d'alimentació

Peix congelat • Carnisseria • Xarcuteria
Panaderia • Fruita i verdura • Begudes • Neteja

I TOTA LA NOVA GAMMA DE "LEADER PRICE"

Av/ Es Dau, s/n

Tlf. 971 64 67 60

Montuïri

Part de la muralla de Son Fornés amb Cristina Rihuete mostrant-nos el tros ara descobert. Al fons es destria Montuïri

Als 36 anys de la seva declaració com a monument històric artístic i després de 14 des de la darrera campanya

S'han reiniciat les excavacions a Son Fornés

Descoberts un tercer talaiot, un tros de muralla i bastants d'habitatges

El poblat fou habitat des del 900 a.C. fins al 700 d.C. (Pensem que Montuïri fou declarat vila fa 700 anys)

Des de 1975 en què es va començar la primera excavació a Son Fornés fins a l'any 1988 s'havien duit a terme vuit campanyes d'excavacions i s'havia explorat una àrea que no arribava al 10 per cent de la suposada extensió total de jaciment. Unes excavacions mitjançant les quals s'havia descobert una de les entrades principals del poblat, dos talaiots i restes de cinc habitatges que utilitzava la gent que possiblement els va construir.

Enguany, al llarg dels passats dos mesos de juny i juliol i possiblement amb més força i personal qualificat que en anteriors campanyes, s'han tornat reprendre, amb més força que en les anteriors. Ara, un equip d'arqueòlegs de la Universitat de Barcelona: Cristina

(Continua a la pàgina següent)

Flor de Murta

Venda de pienso per a cans, moixos i aus

Flors i plantes

C/ Palma, 163

Tlf. 971 64 65 90

Montuïri

- Els descobriments de Son Fornés faran canviar la data de la implantació romana a Mallorca.
- Serà d'un data molt inferior a l'actual, que és del 123 a. de C.

Ve de la pàgina anterior)

Rihuete, Robert Risch, Rafel Micó i Beatriu Palomar, dirigits pel catedràtic Vicenç Lull, el primer que a l'entorn dels anys 70 va posar a l'abast dels investigadors aquest complex talaiòtic.

Les tasques d'enguany varen haver de començar per la neteja i eixerment de tot aquell terreny per poder veure i situar tots els punts de l'emplaçament, tasca que va durar quasi 15 dies i a la que hi ajudaren dos empleats de la brigada municipal de Montuïri.

A la nostra visita varem poder comprovar la gaubança que hi havia entre els investigadors, però també la reserva abans de donar una campanada. Prèviament es vol comprovar, constatar, fer detinguts anàlisis abans de certificar definitivament les troballes.

Tothom que ha passat per allà coneix el talaiot 1, ja que pràcticament està del tot netejat, El talaiot 2, fins ara se'l coneixia pel seu ús, per l'excavació de la càmera i els murs interns. Però de l'exterior s'ignorava si estava aïllat o si tenia cases aferrades. I en aquesta comesa d'enguany s'han trobat amb una casa molt gran d'uns 17 metres de llargària, una casa original que podria ser talaiòtica o posttalaiòtica; rectangular amb unes parets irregulars, sense material que

La filla de don Pep Sanz, na Teresa, treballava en el talaiot 3 juntament amb el cap dels arqueòlegs, Vicenç Lull i altres, mentre escoltàvem les explicacions

uneixi les pedres (ciclòpics) i d'una gruixa aproximada d'un metre, amb doble mur, un rebliment i una entrada amb portal, una casa que encara no s'ha acabat d'excavar sencera. A l'interior s'han trobat amb una altra casa d'una època posterior excavada dins aquesta casa més antiga, la qual possiblement és del segle VII o VI abans de Crist.

Enguany s'ha excavat el talaiot 3, si bé "d'època talaiòtica no en té res –ens deia na Cristina– perquè va passar igual que en el 2: la gent que va viure un parell de segles després, va treure la columna central, varen llevar totes les restes que havien deixat d'aquest i hi varen construir una casa que sembla un santuari, si bé és més recent, del segle II a.C."

Pel que fa al talaiot 3, el mateix director de les excavacions –Vicenç Lull– ens explicava que "es tracta d'un talaiot que fou reutilitzat en el segle IV a.C. on hi havien fet un lloc de culte, si bé no té res que veure amb el talaiot original. Han canviat totalment la planta, i d'una planta redona han passat a una planta una mica absidal. Té dues columnes i una foganya en mig. Hi ha aparegut molta ceràmica, óssos, àmfores, àmfores d'Eivissa, àmfores de Cartago. I el que aquí feren els cartaginesos fou arribar fins al final i netejar tot l'anterior que hi havia".

"Ja tenim el quart talaiot localitzat –continuava explicant-nos en Vicenç– i possiblement en trobarem un cinquè a la pleta, cap a les cases. O sia que en aquesta campanya s'han fet moltes coses, però encara en queden cent vegades més (deia amb un tó un tant graciós). Aquest –el tercer– té la cambra més gran, encara que no és el talaiot més extens. El diàmetre de la cambra és de 7'50 metres i 13, l'exterior". O sia que la paret té 3 metres d'amplària.

Amb totes aquestes troballes d'ara s'ha pogut constatar l'existència d'un barri perifèric, d'època romana, un barri industrial. I aquí, "si bé ja ho sabíem de campanyes anteriors –continua dient-nos na Cristina– ara hem pogut confirmar totalment la implantació romana a Son Fornés i segurament a tota l'illa, la qual és d'una data molt inferior a l'oficial que teníem fins ara, de la conquesta de Cecili Metelo, que era el 123 a.de C. Les

Hotel Rural Es Figueral Nou Es Pati de Montuïri

Restaurant

*Diligent servei
Amb totes les comoditats
Acurada atenció al client
Servei de noces i banquets*

Ctra. Montuïri - Sant Joan, Km. 0'7 • Tel.: 64 67 64 • Montuïri

Al talaiot 2 (a l'esquerra) no s'han aturat d'excavar-lo i netejar-lo totalment. A la dreta veim una àmfora romana en part rompuda i enterrada, però encara sense haver-la tocada del lloc on es va descobrir

cases d'aquest barri industrial no són vivendes, si no més aviat tallers on no hi manca el forn per coure ceràmica".

I una altra novetat, és que "tenim un carrer –deia ella– on s'hi destrien unes lloses com a voreres, per passar i salvar el desnivell que té el poblat, i uns murs molt grossos que delimiten aquests carrers i aquestes cases".

A la murada apareixen uns blocs molt grossos que són fragments de la mateixa roca mare. I el que féu aquesta gent fou fer-la més alta, fins a 4 filades gruixudes. Fins i tot encara poguérem contemplar com un ullastre amb la força de la soca o rels ha enlairat una pedra i encara ara la conserva. Sembla que amb posteritat qualcú de Son Fornés va llevar pedres de la murada per construir una era per batre.

És pot assegurar que el poblat prehistòric de Son Fornés és un dels més importants de la nostra comunitat, de quasi 3.000 anys d'antiguitat –pensem que ara hem celebrat el 700 anys de la fundació de la vila de Montuïri–, en el qual els contactes comercials amb Itàlia i Tunísia daten de molt abans de la conquesta romana. Per altra part, el material ara trobat s'haurà d'ubicar en el museu del Moli d'Es Fraret, si bé és tant i tan valuós que possiblement no hi cabrà tot. Ara manca temps i doblers per a la seva neteja, classificació i posterior emplaçament.

L'equip professional que en aquesta campanya ha treballat a Son Fornés, entre arqueòlegs, topògrafs i diferents especialitats, puja a 24. I encara s'hi han d'afegir devers 20 joves que participaren aquí en un camp internacional de treball i col·laboraren amb els especialistes. Provenien de França, Alemanya, Itàlia i

altres regions d'Espanya com són Saragossa, Sevilla, Canàries, Madrid, Barcelona... Moltes i diferents llengües

per xerrar, però amb un comú objectiu: esbrinar Son Fornés.

O. ARBONA

Ferreria Rafel Miralles

Més de 20 anys
treballant el ferro

Carr. Palma-Manacor s/n • Telf. 971 64 62 88 • Montuïri

Restaurant

PUIG DE SANT MIQUEL

**Cuina mallorquina
Forn de llenya**

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

Al mig segle de la inauguració de la plaça de toros de Montuïri

Un record inoblidable

En aquell temps en Gaspar Collet portava la Plaça de Toros de Palma i per altra part era molt amic de l'amo en Joan Porrerenc. I per això en haver d'inaugurar la plaça de toros de Montuïri aprofitaren per dur dos toreros de primera qualitat. Torejaren un "novillo" (vadell) cada un. (Val a dir que que dins el bous hi ha una escala, des de quan neix. Successivament es diu, en castellà: choto, becerro, eral, utrero, novillo i toro).

Aquests vedells devien tenir un any i mig o dos. Per cert que eren molt bons, eixuts de carn (molt secs, perquè en aquests bous petits no els piquen) i a més, els dos toreros que vengueren, en aquells moments eren dues estrelles.

Els dos matadors que es presentaren a la plaça de toros de Montuïri que havien d'estrenar l'horabaixa del dia 23 d'agost de 1952 eren en Pepe Bienvenida i en Cayetano Ordóñez, un germà de n'Antonio Ordóñez, a qui també deien "El Niño de la Palma". O sia gent amb un reconegut prestigi, augmentat si encara hi afegim que els respectius pares ja eren toreros. Fins i tot els vedells (o "novillos") que torejaren procedien de la ramaderia Ortiz, de Sevilla. Varen esser molt bons. Torejaren un bou cada un. Degut a la seva qualitat s'ha de considerar que foren extraordinaris, i a més en Bienvenida era un gran banderiller, per-

Un "florete" de jovenetes montuïreres en el "palco" de "manolas" llueïen la clàssica "mantilla" espanyola a la inauguració de la plaça de toros. Amb donya Jerònia Verd, a l'esquerra, hi destriam tot seguit Maria Fiol "Poeto", Maria Oliver "Monjo", Isabel Arbona "Sollerica", Sebastiana Ribas "Xorri", Margalida Noguera "Matarina", Catalina Verger "de Cas Secretari" i Francisca Xamena. A la filera de baix: Núria Pizà, Antònia Bauzà "de s'Adrogueria", Prudència Oliver "de Meià", una amiga de na Prudència, Joana Amengual "de Ses Veles", Margalida Roca "Joanota" i Francisca Amengual "Redona".

què no tots els toreros banderillen. Per cert que el vaig veure moltes curses i sempre vaig trobar que per a ell era massa fàcil, torejant; tant és així que fou el primer torero que es va atrevir a Madrid a torear tot sol una cursa sencera, de sis bous.

Encara record que en el periòdic "El

Ruedo" hi havia un acudit, el qual representava dos bous que pasturaven i un deïa a l'altre: "Anem, que ve en Bienvenida". Era en referència a haver-se atrevit a torear els sis bous en una cursa. Va arribar a dur devers mil i pico de bous morts i curiosament, més endavant el va matar una vedella que no feia 100 quilos, a un temptador. El tomà i, d'un mal cop, morí.

Pel que fa a Montuïri tothom esperava intrigat aquella novetat. L'ambient era de curiositat. Ara bé, sentia dir als meus padrins que un any hi havia hagut toros a Malesherbes, dins un corral i el tren, que portava gent de Palma, s'hi va aturar. Ho dic per allò de ser la primera "corrida" a Montuïri.

Hora de començar la inauguració de la placeta d'Es Dau a Montuïri encara hi havia picapedrers que estaven acabant els darrers detalls, com també varen armar un poquet de "xou", un parell de cabrioles abans de la "corrida", els quals portaven al-lotes vestides de sevillanes a fi de donar més pompa i ambient a la festa.

També intentaren fer un tronc de "cavallo" per a "l'arrastre" (el remolcar),

Casa
SAMPOL
ANTÒNIA VIDAL SAMPOL

I-luminació decorativa
Làmpades intempèrie
Pantalles
"Apliques"
Regals
Articles decoració

Carrer Missió, 14 (Travessia Oms) Tlf. 72 67 78 **Palma de Mallorca**

però els dos cavalls no es varen entendre i llavors un tot sol se'ls en va dur, ja que tenia força suficient. Per cert que el que els va remolcar era un de can Biel Matxo i el menava en Vicenç Caragol, qui hi estava de missatge. S'ha de tenir en compte que el cavall "vivía" a deu passes.

També record que amb un parell de cabrioles hi havia hagut un poc d'enfrontament. Aquests, després de passar per la plaça Major, es varen dirigir a la de toros.

Pel que fa als toreros, aquests s'havien vestit a cas metge Ferrando. Ara bé, no anaven "de luces", vestien una mudada andalusa, "de corto", que diuen. En Bienvenida, de gris i n'Ordóñez, de blau. I naturalment, cada un portava la seva quadrilla. Cal repetir que en Bienvenida a més de ser un gran torero era un gran banderiller.

La cursa de Montuïri va ser un gran èxit, perquè els bous foren molt bons, ja que una novetat sempre és guapa. I si hi afegim que hi havia una qualitat extraordinària, tant pel que fa als bous com als toreros, ja no es pot demanar més. Tallaren les dues orelles i la coa tots dos, i a més, volta al "ruedo" i ovació i fins tot la gent no els deixava fugir. En aquesta "corrida" i a un poble com Montuïri ja no calia esperar altra cosa.

Presidiren les autoritats locals. Es feren unes quantes curses o "novillades", ja que era una cosa molt nova. Ara bé, ja es preveia que la continuïtat era molt difícil.

Vaig sentir alguns aficionats que havien vingut de Porreres i no se'n podien

La "quadrilla" dels toreros que varen inaugurar la plaça de Montuïri. Els dos totalment d'obscurs són en "El Niño de la Palma" i Pepe Bienvenida

avenir que a Montuïri s'hagués fet una cursa d'aquesta qualitat. Tant els externs com els de la vila romangueren entusiasmats davant aquesta gran "corrida" o "becerrada". La gent que hi assistí, al bous no els va dir mai "novillos", ja que aquí la gent no estava experimentada. Així i tot el públic se n'anà molt content i envanit de la cursa que, per altra part, havia amenitzat la banda de música de Montuïri.

Volem afegir que que el metge de Meià i en Joan Porrerenc foren els capdavanters d'aquella jornada inaugural, de la qual ara ja sols en queda el record.

L'endemà els diaris de Ciutat, que havien desplaçat a Montuïri el crítics tau-

rins, publicaven cròniques de la cursa inaugural, els quals inserien també una merescuda lloança a la "placeta de Montuïri".

JOAN MIRALLES GOMILA

Nota. - A les pàgines entrals de **Bona Pau** núm. 449 de juliol de 1990 es pot trabar més informació.

• Toldos • Capotes •
• Falsos sòtils •
• Sòtils de policarbonat •

C/. S. Rafel, 84 • Telf.: 971 24 59 09 • Fax 971 24 63 19
 Telf. mòbil: 907 11 12 01 • 07008 Palma de Mallorca

Club Estrella

Domicilii la pensió i descobreixi els avantatges de ser gran

VOS DESITJA BONES FESTES

 "la Caixa"

Poema

Nins i niguls

Aquesta nit dormida per les estrelles
aquesta nit modesta i desplegada
s'adiu amb les passes del cercat,
i perpetua les faroletes de Montuïri
amb una llàntia desperta.
Aquesta nit desitja un demà
amb un nin que vegi córrer
els niguls de banda a banda,
els niguls que juguen amb els somnis.

Si és així, podem concloure
que tot el que dorm es deixondeix
i la vida és una constel·lació oberta
de la qual no podem fer de tots el balanç,
però resplendeix entre estels bons
i torna millor si és meditada,
i tot està bé, com diu Vinyoli,
si no fos pels qui ara sofreixen.
La nostra desil·lusió és vencible.
El nostre cansament és humà
i humà el nostre coratge.
No som àngels, però podem parlar d'ells.
Podem esbraonar-nos darrere un afany noble
i comprendre una mica més els altres
i escalar turons llunyans.

Si és així, desmentirem les espirals de la tristor
i aclucarem la por perquè mai no és tard,
ni hem escoltat totes les músiques.
Si s'obscura és perquè existeix la llum.
Si hi ha distància és perquè qualcú pot ésser a prop
Si som part del dolor som part de l'esperança.
La felicitat s'estotja per a qui la comana.

Al·luarem absorts un univers intacte
on res és estèril per a qui bada els batecs.
El laberint de la fosca no s'acaba, és vera,
però mentre recordam la infantesa rajar
i guardam una embosteva d'ingenuïtat,
returats davant el miracle que és viure,
ja hem trobat el niu que commou,
la innocència on hi caben
tots els caires de la claror.

LLUÍS SERVERA SITJAR

Tres Manolas

*Dia 23 d'aquest agost farà
50 anys que aquestes tres jo-
venetes així endiumenjades
de "Manolas" anaren a la cur-
sa inaugural de la plaça de
toros de Montuïri. Elles són:
(d'esquerra a dreta)
Francisca Collet, Catalina
Roca i Margalida de Meià.*

Glosa

Temps desbaratat

Dia deu de juliol
devers les deu és bona ora
vaig sortir un poc a defora
per prendre una mica de sol;
i a xuixí, sense consol,
vaig dir: fa un fred que cruix;
se posà a fer calabruix
tan gros com ous de gallina
i a mumare i sa padrina
les va foradar es gambuix

TÒFOL MASSANET

Carta al director

Benvolgut amic Nofre:

Mitjançant aquesta carta vull manifes-
tar-te el meu agraïment per haver publi-
cat l'article sobre la "vida a una possessió
del Pla al voltants dels anys quaranta".

Ha estat per a mi un honor haver com-
partit durant tres mesos les pàgines de la
revista amb les teves editorials de la ter-
cera pàgina, amb les entrevistes del meu
bon amic Miquel Martorell "Terric",
amb qui a més d'una forta amistat com-
partim una gran afició: el cinema. A
més, he tengut l'honor de veure publica-
des les meves pàgines al costat dels es-
crits sorgits de les plomes il·lustres de
Joan Miralles i de Felip Munar, dels ar-

ticles carregats de seny i de saviesa po-
pular de Cion Nicolau, de les cançons
(barreja de poesia i coverbo) del meu
germà Biel i els poemes plens de sensi-
bilitat de Lluís Servera.

M'heu fet lloc durant tres mesos, tots
els que féu possible que mes darrera mes
vegi la llum la revista, perquè entre els
vostres articles, editorials, entrevistes,
poemes, gloses, notícies, etc., hi tengués
cobuda la meva història de "senyors",
"amos", "parellers", "missatges" i "fi-
guraleres" que intentava humilment re-
construir com era la vida a una possessió
del Pla als voltants dels anys quaranta.

Per això i per haver-ho pogut veure
escrit damunt les pàgines de la meva es-
timada Bona Pau, moltes gràcies.

JAUME CAMPS

bar

Ca na Poeta
music

Carrer Major, 7 • Telf. 64 65 29 • Montuïri

Temps de batre

Embafada i baixos preus dels cereals

Sabat és que la bona anyada de llegums, cereals i conreus que en general es conreen en secà ve marcada per les saons i a més que les tinguem al moment oportú. Ha succeït que aquests darrers anys, a més d'haver caiguda poca aigua de cel no ho féu per les dates clau, conseqüentment es va recollir poc gra i poca palla.

Enguany però, després de dos anys de mala anyada degut a l'escassetat de pluges a la fi aquest any 2002, pel que fa a llegums, cereals, fenc i palla hi ha hagut, en termes generals, una anyada normal. No és pot dir molt bona ja que al llocs on s'inundà, a causa del moll no s'han pogut sembrar, però com que a les terres que no es neguen, i que són la majoria, essent que el motiu de no haver-hi hagut aquests passats anys bones collites fou la manca de pluges en el moment que més les necessiten. Com que enguany ha plogut a balquena, tan en palla i fenc com en gra i pastures, tot hauria estat en termes generals bo. Segons els propietaris de segadora-batedora hi ha hagut redols d'ordi que ha retut poc. I a més les pluges de la primera quinzena del mes de juny han fet que estant els cereals ja secs, l'herba espontània com són; corrioles, calsigues, falguera, herba de cent nus i altres hagi crescut amb força i que hores d'ara estigui verda. I amb tanta verdor dins els sembrats les segadores-batedores han tingut una certa dificultat en la batuda i neteja del gra. Si hagués fet bon sol tòrrid, d'aquell que socorre el cul a les llebres, encara s'hagués feta bona feina però aquestes darreres pluges de juliol han revifat les herbes i que a més d'haver d'estar dies aturats a causa del mal temps han donat humitat i amb tant de revessos que les "cosetxadores" han hagut d'anar tira tira i el temps de batre s'ha allargat. Fins i tot hi ha hagut redols on no s'ha pogut batre, s'ha hagut d'optar per fer-ho garba d'avena o sigui fenc.

Hores d'ara en un any normal tot està a cobro i enguany encara hi ha blat per qualque sementer.

Tot il·lusionat el bon pagès, arriba el juliol i l'anyada li ha arribat al sac, ara dins el remolc del tractor. Per cert, ara això de dir: no poden dir blat fins que està dins el sac i ben lligat no té gaire sentit, és més adient dir: "No es pot dir

blat fins que està emmagatzemat". Avui les Cooperatives Agràries, ara per ara, no admeten gra ensacat, ha d'esser a granel ja que al sacs comporten bastant feina de carregar i descarregar i resulta més còmode tirar-ho dins sitges o dins saques grans, d'una o dues tones de pes, i amb el carretó elevador, "cranc", és fàcil tirar-ho dins el camió o tràiler.

I tenen tot el seu significat aquestes dites, enguany quan tot estava a s'enfornador trobant-nos a la plena del segar i batre, els forts aiguats que caigueren a mitjan juliol feren malbé part de la collita i dificultat encara més la bona feina de les segadores-batedores de manera que quan es donava per segura una bona anyada no haurà arribat a normal i per afegitó amb dificultat vendre. Hi ha hagut dies que la Cooperativa de Montuïri ha estat embafada, s'ha hagut d'estar a la cua i esperar que a un li toqui per descarregar, fins i tot dies no n'han pogut rebre. Pel que pens, tenint en compte que solament un any de cada tres es presenta abundós, això d'haver de vendre sense saber en certesa a quant ni a quin preu es cobrarà -com a referència es diu que l'ordi i mestall es pagarà 0'12 euros i el blat a 0'15 quilo- aquests són preus ridículs, inferiors als d'aquests darrers anys i que ja eren baixos.

I per acabar-ho de compondre hem vist per la televisió protestes del pagesos perquè l'UE vol reduir les ajudes a l'agricultura i que aquestes són compensacions

pel baixos preus. Així sí que ja farem els deu reials justs, com deim en bona expressió pagesa.

Crec que no són bromes, tard o d'hora, de no millorar els preus agraris en general, almenys pel que fa als cereals, els pagesos tiraran la tovallola i diran que sembli blat i ordi na Rita, massa paciència hem tingut.

Quan una cert producte, gènere, o objecte s'ha de vendre a baix preu és perquè s'ha produït de sobres i pel que fa als productes agraris ens volen fer creure que hi ha excedents. Això no crec sigui el cas dels cereals; en sobran a certes nacions riques, perquè si de veritat hi ha balquena de cereals, que es la matèria prima per fabricar els aliments bàsics, com és el pa i la carn i no saben com i on emmagatzemar-lo, com s'explica que al món hi hagi 1000 milions de persones que pateixen fam si a l'UE i als EEUU sobren tota mena d'aliments? Aquí està la pregunta, jo no la sé contestar, però sí opinar: ho trob vergonyós, no es gens estrany que venguin tants d'immigrants ja que les persones són com el remats de bestiar que se'n va a pasturar allà on hi ha per sadollar-se.

SION NICOLAU

ADROGUERIA I ELECTRODOMÈSTICS

DE PLAÇA

Telf. 971 64 62 50 • MONTUÏRI

Comprant a la vila feim poble

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

En Jordi "Solleric"

En Jordi Arbona Gomila, conegut en el poble p'en Jordi "Solleric", fou un darrers pagesos que amb el seu carro i la somera anà quasi cada dia a fer feina a fora vila. Per altra part, era un home que no tenia són, s'aixecava molt dematí i amb el carro que veim i la somera no li feia peresa traslladar-se des de la vila al camp. Per altra part, una de les seves afeccions predilectes era anar a caçar eriçons. I en va trobar molts! i la majoria se'ls menjava. Aquesta foto fou feta un dia quasi d'estiu, amb capell i tot xalest, a la sortida del carrer Mestre Porcel, cap de cantó amb el de Ramon Llull; per cert a la part de dalt encara es destrien les Escoles. Ell, però, deu fer prop de 25 anys que morí. Vivia en el carrer Pou Nou, cap de cantó amb el de Baix.

Records d'infantesa

Llavors, s'aprofitava

Feia un parell de dies que la panxa em feia mal i jo no sabia per què, fins que un dia dematí abans d'anar a escola la meva mare em va dir:

– Avui beuràs cafè amb llet, que sé que t'agrada molt.

M'hi va posar una medecina que m'havia receptat el metge titular del poble, aleshores don Macià Munar Duran, que visitava en el carrer de Sa Trona, on ara viu en Sebastià Cloquell "Cigala". Don Macià era un metge molt amable, es preocupava molt per la gent i tenia un concepte de la salut molt arrelat, tant que a qualsevol hora del dia o de la nit atenia les consultes.

Per altra part, en aquell temps beure cafè amb llet un dia feiner era un extra.

Només se'n bevia els diumenges o festes, si venia bé.

El vaig trobar molt dolent (aleshores saps que ho eren d'agres les medecines!). Un mal gust em tancava la gargamella i no me'l podia beure. Per això vaig dir:

– No el vull. És molt amarg. Que no té sucre?

– Sí que n'hi he posat (contestà mu mare), però te n'hi posaré un poc més.

Després de posar-n'hi una altra vegada el torn tastar i el trob igual d'amarg. I vaig exclamar:

– No el vull.

– Idò, que l'he de tirar?

– Tirau-lo, jo no me'l beuré!

El meu padrí, Joan Gomila Gomila

"Canet", que havia presenciat l'escena sense dir ni pruna (el que pertoca als padrins quan exerceix el pare o la mare), digué de seguida:

– No el tireu. Jo me'l beuré!

El meu padrí es begué la medecina sense fer cap carussa ni el més mínim signe d'amargor, ni haver de menester la medecina. I tot per por que no tiràssim el cafè amb llet.

Li hauria fet mal de ventre sense beure'l, si el tiram. Els nostres padrins tenien encarnat el sentit de no tirar res del que es podia aprofitar. Si els queia un tros de pa, el recollien, el besaven i se'l tornaven menjar.

Aquest fet d'infantesa, època de gran receptivitat, em va quedar gravat en el meu interior i va contribuir a tenir més en compte l'aprofitament de les coses.

JOAN GOMILA JAUME

PREPARA LA NOVA TEMPORADA AMB OPTIMISME

Joan Pocoví, nou president del CE Montuïri

Dels 22 jugadors fitxats per a 3ª divisió, 14 són de la vila

Joan Pocoví Oliver torna a ser el president del CE Montuïri, càrrec per al que fou elegit fa uns mesos; el qual des d'aleshores prepara amb interès la temporada 2002-2003 i d'una manera molt especial pel que fa a l'equip de tercera divisió nacional. Un càrrec que, pel que sembla, està disposat a desenvolupar-lo no sols amb optimisme i amb el desig d'aconseguir una classificació digna, d'acord amb les aspiracions que ell i els altres nou membres de la junta directiva s'han proposat, sinó també confiant que els propis jugadors defensaran dignament els colors de l'equip de la vila, donaran el rendiment d'acord amb les esperances que hi tenen dipositades i a la vila poder gaudir de partits espectaculars.

Poc més o menys així s'expressava el president el passat 26 de juliol a presentació dels jugadors fitxats per a la temporada que comença el proper 1 de setembre i ho tornava remarcar després. I afegia:

– El meu preferent objectiu és el fomentar el futbol base a fi que l'equip de 3ª divisió estigui nodrit de tants de montuïrers com sia possible. De fet enguany començam la temporada amb 22 fitxatges dels quals 14 són montuïrers i sols 8 d'altres indrets.

– Això és una satisfacció.

– Sí, perquè actualment som l'únic club de 3ª divisió que disposa de jugadors propis per encarar una campanya en la qual no hi ha cap equip d'un poble amb molt més habitants que Montuïri que compti amb tants de futbolistes de la seva localitat.

– Hi ha hagut altres innovacions dins la junta directiva?

– Sí. S'hi han incorporat una sèrie de persones que mostren un interès excepcional, la majoria de les quals s'han inclinat per al foment del futbol base.

– Com està integrada aquesta junta directiva?

– A més de ser jo el president —diu en Joan— en Llorenç Amengual serà el pri-

mer vice-president; Jaume Roca, el segon vice-president; Rafel Miralles, el secretari; Miquel Oliver, el tresorer; Xisco Nicoclaou, relacions públiques; i 4 vocals: Guillem Andreu, Biel Matas, Mateu Coll i Rafel Fullana.

– Qualcú ha insinuat sobre possible dèficit econòmic de temporades anteriors. Què hi dius?

– No és cert, perquè no s'arrossega dèficit d'anys enrere. I això és així perquè els directius a final de temporada cobreixen el possible dèficit.

– Teniu altres inquietuds?

– Fent futbol intentam passar gust de veure aquest esport i a la vegada esperam que també els al·lots que juguen a una o altra categoria gaudeixin de practicar-lo, des dels majors fins als més petits i a la vegada es mantenguin físicament bé, se sentin satisfets i estiguin entretinguts.

– Estau obsessionats per qualche cosa en particular?

– El futbol necessita un camp cobert de gespa natural o artificial. Esperam que els polítics competents a la primera oportunitat puguin fer que tots aquests al·lots gaudeixin d'aquesta millora, que tant desitgen, ja que el futbol no és patrimoni de pocs, sinó de i per a tots els montuïrers.

Per la nostra part, desitjam de veres que aquests propòsits sien realitat tant prest com sia possible i des de Bona Pau poder enlairar bons partits i merescudes victòries.

O. ARBONA

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11
Pol. Son Castelló 07009 Palma de Mallorca

El passat 26 de juliol es féu la presentació de l'equip de 3ª divisió en Es Revolt

Plantilla del CE Montuïri

Per a la temporada 2002-2003

Porters: Rafel Alcover i Josep Mas.

Defenses: Mateu Gomila, Diego Enri, Guillem Munar, Cristòfol Andreu, Guillem Nicolau, Miquel Ribas i Llorenç Garcias.

Centrecampistes: Baltasar Socias, Juan Jesús Fernández, Gerardo Calamaro, Tomeu Verger Rossinyol, Tomeu Verger, Josep Mateu, Daniel Polvorosa i Joan Marimon.

Davanters: Cristòfol Ramis, Nico Bordoy, Miquel Juan Jaume, Miquel Juan i Jaume Mas.

Cos tècnic:

Entrenador: Gaspar Sastre.

Preparador físic: Llorenç Vallespir.

Massatgista: Enric Brunet.

Delegat: Antoni Mercadal.

Ajudant de material: Joan Verdera.

Respecte a l'any passat:

Baixes: Antoni Ferriol, Carles Estrany i Sebastià Canyelles.

Altes: Guillem Munar (no jugava), Miquel Ribas (de 2ª regional), Juan Jesús Fernández (de l'Espanya), Daniel Polvorosa (del Penya Arraval), Miquel Juan Jaume (del CIDE) i Jaume Mas (del Vilafranca).

Calendari de 3ª divisió

Lliga 2002 - 2003

Setembre	Febrer
1 Montuïri - Pl. Calvià	(19-1)
8 Constància - Montuïri	(28-1)
15 Ferrioler - Montuïri	2
22 Montuïri - Peguera	9
29 St. Rafel - Montuïri	16
Octubre	Març
6 Montuïri - Sta. Eulàlia	(23-2)
13 Sp. Maonès - Montuïri	2
20 Montuïri - Manacor	9
27 Génova - Montuïri	16
Novembre	Abril
3 Montuïri - Santanyí	(23-3)
10 Poblera - Montuïri	(30-4)
17 Montuïri - Vilafranca	6
24 Sta. Ponça - Montuïri	13
Desembre	Maig
1 Montuïri - Eivissa	(20-4)
8 Cardassar - Montuïri	(27-4)
15 Montuïri - Alaior	1
22 Binissalem - Montuïri	4
Gener	Juny
5 Montuïri - Arenal	11
12 At. Balears - Montuïri	18

joies per a tots

- Taller propi artesanal
- Gran varietat de dissenys i preus
- Certificat de garantia i autenticitat

Obert 7 dies a la setmana, de 9,00 a 19,00 h.

Ctra. Palma - Manacor, Km 28 • 07230 Montuïri, Illes Balears
Tlf. 971 16 16 00 • Fax 971 64 64 27 • www.lapis.com.tr • palma@lapis.com.tr

Calendari del XXX Torneig de sa Llum, 2002

Diumenge, 4: 20'30h: Inauguració del torneig.

22h: Partit inaugural: At. Balears-Independent (Juvenil A/A)

Dilluns, 5: 19h: Montuïri-Son Cotoner (Infantil B).

20'30h: R. Llull-At. Balears (Cadet B).

22h: Montuïri-R. Llull (Juvenil B).

Dimarts, 6: 19h: R. Llull-Olímpic Manacor (Infantil B).

20'30h: Montuïri-Independent (Cadet B).

22h: At. Balears-Son Cotoner (Juvenil B).

Dimecres, 7: 19h: Montuïri-Penya Arraval (Aleví).

20'30h: R. Llull-Penya Arraval (Cadet A).

22h: Penya Arraval-Cide (Juvenil A/A).

Dijous, 8: 19h: At. Balears-Cide (Infantil A).

20'30h: Cide-Mallorca (Cadet A).

22h: R. Llull-Mallorca (Juvenil A/B)

Divendres, 9: 19h: Quadrangular Futbol 5 Iniciació.

19h: Quadrangular Benjamí F7: Montuïri-Campos-Sta. Eugènia-Petra.

22h: La Salle-St. Francesc (Juvenil A/B).

Dissabte, 10: 19h: Cide-At. Balears (Aleví).

20'30h: Penya Arraval-R. Llull (Infantil A).

22h: 3r i 4r lloc: Juvenil A.

Diumenge, 11: 19h: 3r i 4t lloc: Infantil B.

20'30h: 3r i 4t lloc: Cadet B.

22h: juvenil A/A: Semifinal.

Dilluns, 12: 19h: 3r i 4t lloc: Infantil A.

20'30h: 3r i 4t lloc: Cadet A.

22h: Semifinal: Juvenil A/B.

Dimarts, 13: 19h: 3r i 4t lloc: Aleví.

20'30h: Final: Infantil B.

22h: Final: Juvenil B.

Dimecres, 14: 19h: Final: Aleví.

20'30h: Final: Cadet B.

22h: 3r i 4t lloc: Juvenil A.

Dijous, 15: Jornada de descans.

Divendres, 16: 18'30h: Final: Infantil

A.

20h: Final: Cadet A.

21'45h: Final: Juvenil A.

23'30h: Lliurament de trofeus i cloenda.

Dos moments de la presentació del X Torneig de sa Llum, de 1982. Han passat 20 anys i naturalment els protagonistes ja en tenen 20 més

Para aquellos que tienen instinto.

Milestone No 89862-6702: Caja y brazalete de acero inoxidable, cristal curvo de zafiro irrayable, corona a rosca, sumergible hasta 100 metros, incorpora cierre oculto con pulsadores de apertura de alta seguridad, disponible en modelos de señora y caballero.
www.mauricelacroix.com

MAURICE LACROIX
Switzerland
Tomorrow's Classics

La Mare de Déu Assumpta

El dia 15, dia de la Mare de Déu Assumpta, degut que l'horari de l'Eucaristia coincideix amb la primera sortida dels Cossiers, començarà a les 21h. A continuació, a l'església, es pronunciarà, el pregó de festes i tot seguit es lliuraran els premis literaris de Sant Bartomeu 2002.

Homenatge a la vellesa

El diumenge dia 18 se celebrarà un homenatge a la vellesa del nostre poble. Per tal motiu l'Eucaristia s'avançarà a les 19h. Enhorabona als nostres majors!

Completes de Sant Bartomeu

El divendres dia 23, dissabte de Sant Bartomeu; a les 19'15 començaran les completes amb l'assistència dels Cossiers. En acabar la celebració, veneració de la imatge de Sant Bartomeu i entrega d'alfabeguera.

Festa de Sant Bartomeu

Dia 24, festa de Sant Bartomeu, l'Eucaristia serà a les 11'30 hores.

El ball de l'oferta dels Cossiers, deu anys enrere

Aquest any la presidirà el Pare Pere Riera (msscc), Missioner a la Patagònia. Cantarà la coral Mont-Lliri i els Cossiers interpretaran el tradicional ball de l'oferta.

Aprofitam per comunicar-vos que la

col·lecta d'aquesta Eucaristia anirà destinada a la Patagònia (Argentina) per l'alimentació, promoció i formació de nins i adults que degut a la situació econòmica existent en el país passen per greus problemes d'alimentació i formació. Vos convidam a ser solidaris amb els més pobres...

Autoritat o poder? Objecte o subjecte?

James C. Hunter escriu com haurien de ser els autèntics líders a les empreses, al comerç, a la indústria, als serveis, en l'educació... a l'Església. Perquè les coses retin i el treball es faci amb ganes, Hunter fa la distinció entre *el poder* i *l'autoritat*; entre *la tasca* encomanada i *la relació humana*. Si al qui li toca dirigir empra sempre el poder, prest els seus "súbdits" no respondran a les perspectives marcades, perquè aquests es cansaran de rebre ordres. Treballaran descontents i amb "rebel·lia" continguda i camuflada, i l'empresa no realitzarà els seus objectius. En canvi si el líder empra l'autoritat, en aquest cas, l'autoritat del líder l'entenem com l'art d'aconseguir que la gent faci voluntàriament el que ell desitja. Però per assolir aquest objectiu, el líder ha de ser el primer que estigui disposat a servir i a implicar-se en les coses que s'han de fer (per co-

mandar s'ha d'estar preparat per servir).

En segon lloc i en connexió amb l'anterior, la tasca encomanada ha d'anar en sintonia amb **la relació humana**. És a dir, la persona que executa la tasca ha de tenir un mínim de satisfacció, de realització i de sentir-se útil. Si el que encomana la tasca sols té en compte l'objecte i no el subjecte es trobarà en canvis permanents de personal, rebel·lia, falta de qualitat i baix nivell de compromís.

En definitiva, l'èxit de l'empresa passa per **tractar amb dignitat i respecte els treballadors**. Sols així, els propis treballadors poden contribuir a l'èxit de l'empresa, a sentir-se bé amb ella i a valorar més el treball que els doblers que guanyen. En conclusió: **la confiança** en la relació humana fa possible mantenir la bona coordinació entre autoritat i tasca.

"SA
NOS
TRA"

CAIXA DE BALEARS

DESITJA
MOLTS D'ANYS I
BONES FESTES
A TOTS ELS
MONTUÏRERS

Noces d'argent

13 Agost 1977

Miquel Miralles Manera "Pastor" amb Margalida Marimon Ferrando "Gall".

Apotecaries

4 Agost Ariany	25 Agost Porreres
11 " Montuïri	1 Stbre. St. Joan
18 " Petra	

Temps passat

10 anys enrere
Agost de 1992

Il·luminació exterior de l'església

Dia 9 de juliol de 1992 havien començat les obres i per a les festes de Sant Bartomeu d'aquell any ja era inaugurada la il·luminació exterior de l'església i campanar. Una millora i embelliment que no suposà fortes despeses.

25 anys enrere
Agost de 1977
Nous cossiers

Una nova promoció de cossiers es va estrenar amb motiu de les festes patronals de 1977. Els anteriors ja hi havien actuat durant 7 anys. I com era costum i amb molt d'esment els havia ensenyat mestre Joan "Niu".

50 anys enrere
Agost de 1952

Inauguració de la plaça de toros

"Lleno hasta la bandera i con todos los honores" publicava un diari de Ciutat de dia 24 d'agost de 1952 amb motiu d'haver-se inaugurat el dia abans la plaça de toros de Montuïri. Torearen Pepe Bienvenida i Cayetano Ordóñez "Niño de la Palma". Mataren un bou cada un. I el dia de Sant Bartomeu en aquesta plaça actuaren els "Dansadors dels Balls de Mallorca".

100 anys enrere
Agost de 1902

El Governador ve a les festes de Sant Bartomeu

Les festes de Sant Bartomeu de 1902 foren extraordinàries. Va venir el Governador Civil, Gabriel Ricardo España, els diputats a Corts, Guillem Moragues i Mateu Garau, el canonge Garau i moltes altres personalitats i gent de la noblesa. A l'estació foren rebuts el dia abans per la música, els cossiers i tot el poble, i el dia de Sant Bartomeu prengueren part a tots els actes.

Pluviometria

Juliol de 2002

Dia	1	0'4 litres m ²
"	2	3'4 " "
"	13	42'3 " "
"	30	0'4 " "
Total		46'5 " "

Cuinar en casa

Coca de fruits secs

Ingredients

300 gs. de farina fluixa
150 gs. de margarina (tulipan)
Un poc de sal
1/2 tassó d'aigua

Elaboració

Untar el motle amb tulipan, mesclar els ingredients fins que fassin com a serradís, aprimar amb un rodet, forrar el motle i les voreres. El motle ha de ser desmuntable.

Farciment

Figues seques tallades per la meitat; entre elles mitjos dàtils sense pinyol, albercoccs secs tallats petits, bessons d'anou, prunes seques tallades petites, panses. Tot això ho posarem damunt la pasta. Remenar 6 ous amb un tasset petit de llet i 100 gs. de sucre. Posar-ho damunt la coca i enfornar. Ha de menester uns 5 quarts per coure.

JOANA RAMONELL VERGER
"MIANES"

Demografia

Juliol de 2002

Naixements

Dia 15.- Joan Manera Garau, fill de Joan i d'Isabel.

Dia 15.- Antoni Aloy Oliver, fill de Francesc i Maria.

Dia 19.- Antoni Llull Plomer, fill d'Antoni i d'Àngela.

Defuncions

Dia 14.- Pau Ribas Barceló, d'Es Rafal, casat de 85 anys.

Dia 16.- Miquel Mayol Veny "Matxó", casat de 84 anys.

Dia 23.- Bartomeu Arbona Fullana "Patró", casat de 77 anys (Vivia a Inca).

Glosa

Recordança de la "mili"

D'aquells que férem sa "mili", a tots els record molt bé; d'aqueix que puc dir que ho sé, que ho és, Pere Puigserver.

Molt bon caràcter que té; i com voleu que l'oblidi? ve molt poc per Montuïri, com jo, a Algaida també.

Mai ha fet cap mal paper, i de bondat sé que en té; p'es qui el coneix ho sabré, perquè li preguntaré; que un "companyero" de "mili" dus sort si no és mentider.

AMADOR FONT

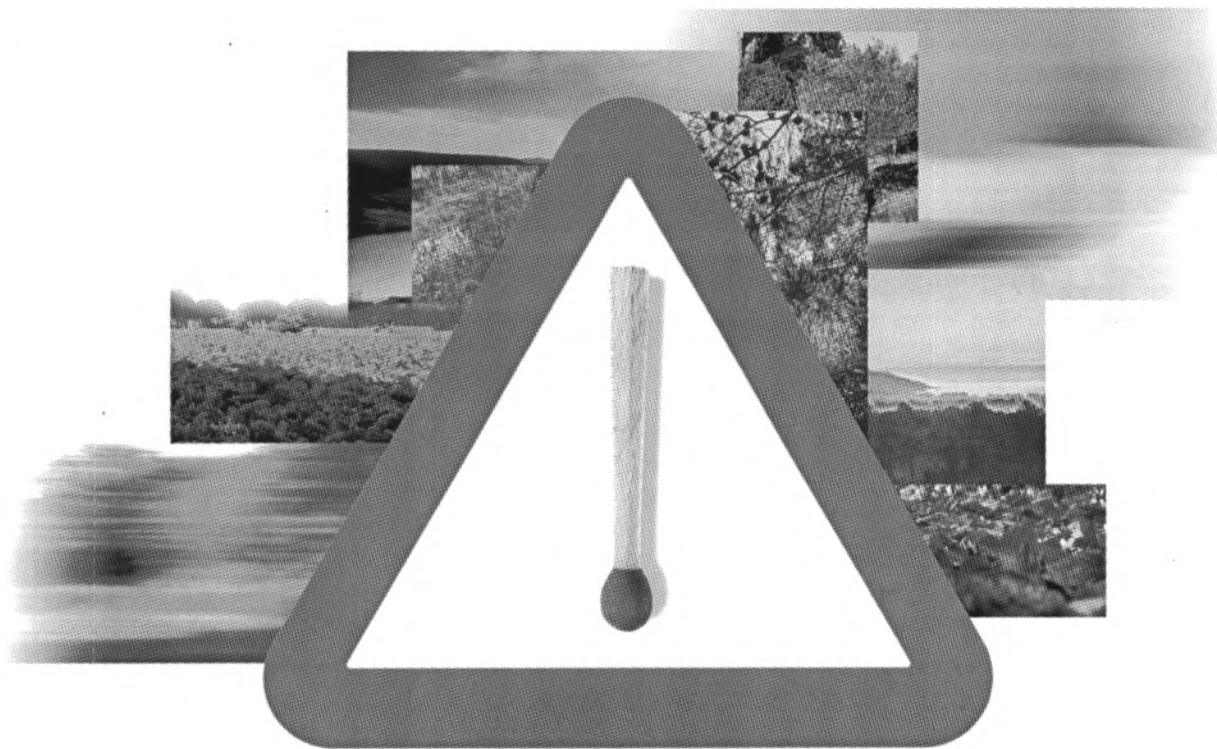

VERGER

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

Ctra. Montuïri a Porreres, Km.1 • Tel. 971 646 695 • Fax 971 161 503

MONTUÏRI

EVITA EL FOC!

DIT COMUNICACIÓ

Des del 20 de maig al 15 d'octubre està prohibit:

- Encendre foc a qualsevol terreny forestal o a menys de 500 m d'aquest sense autorització.
- Llençar mistos i lloques des dels vehicles.
- Llençar qualsevol tipus d'objecte que pugui causar un incendi forestal (vidres, papers, petards, coets,...).

www.evitaelfoc.caib.es

AL BOSCH, TOT EL SENY ÉS POC

GOVERN
DE LES ILLES BALEARS

Conselleria de Medi Ambient

Quatre illes
un país
cap frontera